

ARVO VALTON
A halászléről

Természetesen nem ismerem az emberi nyelvet. A vendégek amúgy is olyan zajosak, hogy nem vagyok biztos benne, beszédükből akár csak egyetlen szót is ki tudnék venni.

Amit most olvasnak, egy író soron következő kitalációja.

Mi ebben a kicsi medencében túl sokan vagyunk. Valahogy tudunk mozogni benne, de állandóan összeütködünk. Egy csőből eresztik be a lélegzethez szükséges buborékokat. Nem támadunk egymásra, nem ilyenek vagyunk teremtve. Várunk a sorunkra.

Olyan képet vágunk, mintha nem tudnánk. Talán nem is tudjuk. Amikor a vízbe nyúl egy szőrös, tömpe ujjú kéz, és valakit kiragad közülünk, arra gondolunk: kiszabadult innen, talán szerencséje van.

Ők időnként megállnak előttünk és csodálkoznak, hogyan tudunk ilyen szűk térben mozogni. Testünkre nézve tökéletesek vagyunk. Olykor lelkileg is, ha az egyiket a másiktól egyáltalán el lehet különíteni. Így teremtett minket a természet.

Életben vagyunk, s ez, úgy látszik, érdekli a minket csodálókat. Fel sem foghatjuk, hogy a bámulóink közül valaki éppen meg akar ölni néhányunkat. Nem a szőrös kézről beszélek. Annak a viselkedését titok fátyolozza. Egy kicsit hiszünk benne.

A mi helyünk a nagy vizekben van, ahol sok kedves veszély leselkedik ránk. Az itteni életmód, lehet, hogy átmeneti. Mindenesetre nem normális.

Egyre új lakókat hoznak ide, egyszerre többet is – de csak egyesével visznek el. Néha többet egymás után, aztán megint hosszabb szünet következik. A szőrös kéz a sors. Kit ér el, véletlen.

Ha a zsúfoltságból nem akarsz kiszabadulni, sokáig kitérhetsz előle. Minél kevesebben maradunk a medencében, annál valószínűbb, hogy a kéz éppen engem fog megtalálni. Minél nagyobb és szebb vagyok a többihez képest, annál tudatosabban fog engem keresni.

Hogy honnan veszem ezt? Sehonnan, ez csak amolyan megézés.

A zsúfoltság gyötrelmében azt gondoljuk, hogy a távozonak szerencséje volt. De valóban ezt gondoljuk-e? Akkor miért térünk ki a kéz elől, és siklunk ki a tömpe ujjak közül?

A kéznek vannak eszközei. Néha hegyes szerszámmal jön, legtöbbször merítőhálóval. Az eszközök elől kitérni sokkal nehezebb. A véletlennek is van szerepe, meg a természetünkből fakadó ügyetlenségünknek. Mintha a természettől csak arra rendeltettünk volna, hogy az ügyesebbek tápláléka legyünk.

Éppenséggel táplálék. Némelyik látogató nem is leplezi, hogy ízletesnek talál. Ott, abban a levesben, amelyben állítólag a mi húsunk van.

Híres a hely, a húsunk miatt jönnek a házba, és papírokkal fizetnek, amit annyira becsülnék.

Boldogoknak kell-e lennünk, hogy ízletesek vagyunk? Hogy a távozó emberek, ha élénk érnek, elégedetten böfögnek? A hasuk most tele van, nem élvezetből ölnek meg bennünket. Hiszen őérettük vagyunk ilyen elevenek. Némelyikük talán még bánja is azt, hogy evett.

Bejövet többnyire észre sem vesznek bennünket. Hiszen mi, hozzájuk képest, a sarokban vagyunk. Megrohanják az asztalokat, hogy kielégítsék vágyukat. Ha észrevették volna a mi tökéletes elevenségünket, vajon lemondtak volna szándékukról, és visszafordultak volna?

Medencénk a külső bejárati ajtó mellett van, a teremről jöve egyenesen felénk tartanak. Mielőtt kimenének, észre kell venniük bennünket. Most mozgásuk lelassul, figyelmük lustább, de látnak bennünket, és az okosabbjának talán eszébe is jut, mit evett.

Akad-e köztük olyan, aki bánja már, nem tudom. Senki nem beszélt erről, és én nem is értem.

Valószínűleg van köztük olyan is, akinek újra megjön az étvágya, amikor elhaladva megpillantja kövér testünket.

Sok ember rendszeresen jár ide. Nyilvánvaló, hogy a lelkiismeretük nem kínozza őket. De azok közül, akiket elvitt a szőrös kéz, még senki nem jött vissza, hogy mesélhetne a hosszú, éles késekről és a tűzforró vízről. Azon a nyelven mesélne, amit mi is értünk, a mozdulatok és a szemvillanások nyelvéen.

A leves ízéről és a mohó emberek száját égető anyagokról semmit nem tudok. Nem is akarok tudni. Még ha a világot a megismerés végett teremtették is volna.

Állítólag mindennek van kezdete és vége. Nekem is. Egyikre sem kell gondolnom. Amíg tudok, kitérek a kéz elől. Megpróbálok nem nagyon elszédülni a zsúfoltságban. Nem valami bajtársias az a gondolat, hogy minél sűrűbben vagyunk, annál valószínűbb, hogy valaki mást kapnak el.

Még ha mesélik is, hogy odakint jobb, nem hiszem el. Bár egyszer majd előfordulhat, ám a magam akaratából nem fogok a levesbe kerülni.

Az élet folyamatos küzdelem azért, hogy megmaradjunk, de összességében ez is olyan ideiglenes. Mi hasznom van abból, hogy ezt tudom? Sokkal inkább az ügyes mozgásból.

A végsőkéig ellenállok. Mindvégig, hogy is tehetnék másként...

Onnan jön az a kéz... A félresiklás izgalmassá teszi az életet. Minden megmenekülés győzelem. Ennek nevében érdemes cselekedni.

Neked bizony ízletes vagyok, de senki nem tudja, mennyire ízlek magamnak – mennyire ízlik nekem az élet itt, ennek a budapesti haléletteremnek az akváriumában.

Pusztay János fordítása

Az utazó

*A hirdetést a világhálón találtam
mostantól látogatható a pokol
jöhetnek üzletemberek turisták
bűnös lelkekhez hűséges rokonok
a vízum körül egy kis vita támadt
mi az hogy mindegyik három csepp vérbe kerül
aztán itt van ez a valutakorlátozás
sárga nyírfalevelek vannak forgalomban
de a földi levelek nem érvényesek a Sátán képmása hiányzik róluk
mégis csak úgy özönlött a sok kíváncsi
hosszú sor kígyózott a konzulátus előtt
beálltam én is a sorba bűnös barátommal szerettem volna találkozni
egy alagútban találtam magam
a vámos lelkem legmélyebb bugyrait kiforgatta
a határőr pecsétet nyomott a homlokomra
visszatértem de a jel a homlokomon maradt
a szomszédok kíváncsian tapogatóztak
miért nem akartál ottmaradni*

Hír

*Két hullám paskolta csónakom
egyfelől az egyik másfelől a másik
mit akartok tőlem kérdeztem unottan
csak azt hogy tudd
mekkora kín az örökkévalóság*

Oláh János fordításai